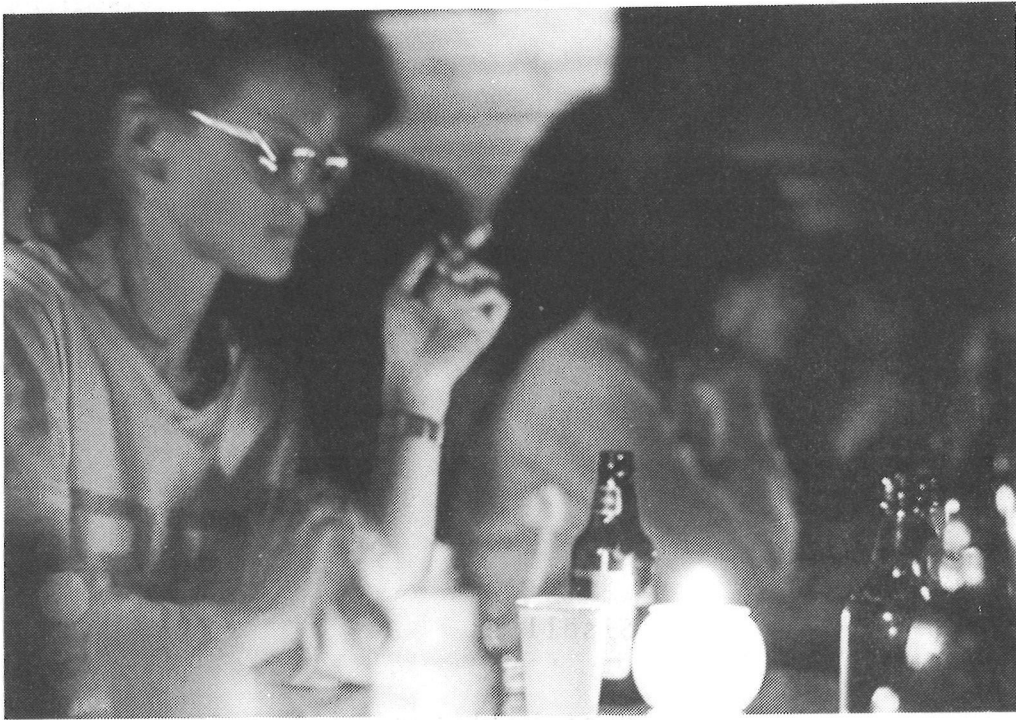

ASIASANA

UDK ry - OPISKELIJAT
kirjastotiet. ja inform. laitos
PL 607, 33101 Tampere

1-88

ASIASANA 1/88

Kirjastotieteen ja informatiikan
opiskelijoiden ainejärjestön UDK
ry:n äänenkannattaja

Tilausosoite:

UDK ry
c/o Kirjastotieteen ja
informatiikan laitos
PL 607
33101 TAMPERE

Painopaikka:

Tehokopiointi
Tampere 1988
ISSN 0356-0139

Toimitus:

Kai Halttunen
Raimo Honkanen
Leena Horsma-aho
Päivi Jokitalo
Minna Kantanen
Iiris Karppinen
Mervi Kivirinta
Arja Kärkkäinen
Maarit Laskujärvi
Kaisa Martikainen
Eija Poteri
Leena Rantamäki, vast.
Eija Räisänen
Heli Seppälä
Outi Vaattovaara

Sisällys:

Uusi hallitus.....	5
Pertti Vakkari - nimityshaastattelu.....	6
Konferenssi.....	9
Jupinaa.....	20
Koulutusohjelma.....	22
Ystäväni.....	25
Lehtisalaattia.....	26
Opintotuesta.....	28
Työväenliikkeen kirjasto.....	32
Opintoneuvonta.....	35

HÄMMENNYKSEN AIHEITA 6.2.1988 klo 01.25

Vietän ensimmäistä unetonta yötäni Asiasanan vastaavana toimittajana. 10½ tunnin kuluttua alkaa lehden taitto.

Kirjaan tähän pari asiaa, jotka minua tällä hetkellä hämmentävät päällimmäisinä.

Päällimmäinen hämmennys kirjastotieteen & informatiikan opintoihin liittyen: aineopinnot ovat sillisalaatti, johon on ympätty vähän kaikkea, siis ei tietenkään mitään kovin syvällisesti. Yritetäänkö haukata liian suuri pala: vähän tieteentekemisen alkeita, vähän hallintoa ja suunnittelua, käytännön työn perusteita, pikahistoriaa, viitteitä kirjastolaitoksen ja yhteiskunnan välisiin suhteisiin, jotain tieteellisistä kirjastoista, jotain yleisistä. Mahdottomasti kiinnostavia asioita, joita ehditään vain näykkiä ja pikakahlata läpi. Yrittävätkö opinnot antaa valmiudet liian monen toisistaan täydellisesti poikkeavan asian hallitsemiseen? - Ei, minulla ei ole mitään ehdotusta. En ainaakaan halua opiskeluvaiheessa lyödä lukkoon sitä, vietänpö loppuelämäni yleisessä vai tieteellisessä kirjastossa, indeksoiden vai tietokantoja rakennellen. Siis minun on hyväksyttävä, että saan tietää vähän sitä sun tätä sieltä sun täältä?

Päällimmäinen hämmennys yleensä opiskeluun liittyen: opiskelu elämänvaiheena. Kirjastotieteen opiskelijana olen noviisi, muuten opiskelijana veteraani. Olen jaksanut lukuisia, lukuisia vuosia vakuuttaa sukulaisille ja tuttaville, että opiskelu on minulle huvi, harrastus ja elämäntapa; että en ole koskaan halunnutkaan valmistua neljässä vuodessa. Nyt yhä useammin kun avaan sanomalehden, saan lukea jotain mikä kohdistuu tällaisia elämäntapaopiskelijoita vastaan. Sanotaan, että täytämme yliopistot, emme pääse ovista ulos, ja siksi uudet tulokkaat eivät mahdu sisälle. Ehdotetaan, että valtion opintotuki pitäisi sitoa opiskelunopeuteen. Opiskelu on kuitenkin useimmille ainoa elämänvaihe, jolloin voi omakohtaisesti harjoittaa vapauden ja vastuun tasapainottamista, koulun poissaolovihkojen jälkeen, ennen työelämän kellokortteja. Opintoputken läpikaahaaminen tuottaa kehäraakkeja - rauhallisempi tahti ja kaikenlainen elämän maistelu voi tuottaa yksilöitä .

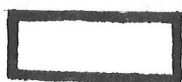

Hallitusremontti. Todellinen rakennemuutos - noilla sanoilla kommentoivat ilta-päivälehdet UDK:n hallituksen valintaa joulukuussa. Vai kommentivatko sittenkään? Loppujen lopuksi ketä ylipäättäen kiinnostaa moinen toiminta. Jokatapauksessa uusi hallitus saatiin kokoon pitkitetyssä kaksiosaisessa yleiskokouksessa. Joukossa on mukana vain yksi edellisen hallituksen jäsen.

Uutena puheenjohtajana ja ennenkaikkea uutena opiskelijana olen pohtinut ainejärjestötoiminnan syvintä olemusta. Parasta olisi laaja toimiva ihmisyyhteisö, jossa jokainen voisi saada ideansa esiin ja toteutetuksi. Ongelmana vain kokemukseni mukaan on ettei näitä suuria ihmisjoukkoja näy kuin tenttitilaisuuksissa.

Hallitus jatkaneen siis diktatorisin ottein ja toimii kaikkivoipaisena toiminta-apparaattina. Kevätkauden ohjelmassa ovat ay-ilta, Helsingin matka (vierailaan Kirjastopalvelussa, uudessa kaupunginkirjastossa sekä YLE:ssä mikäli mahdollista). Tulossa on myös tapaaminen kauppaoppilaitosten kirjastolinjalaisten kanssa. Muita rientoja ja repellyksiä tulee tilanteen mukaan - vai tuleeko? Miksi yleensä teemme tätä? Mieti näitä ja vastaa meillekin - se helpottaa. Hallituksen kokoukset ovat yhä avoimia kaikille.

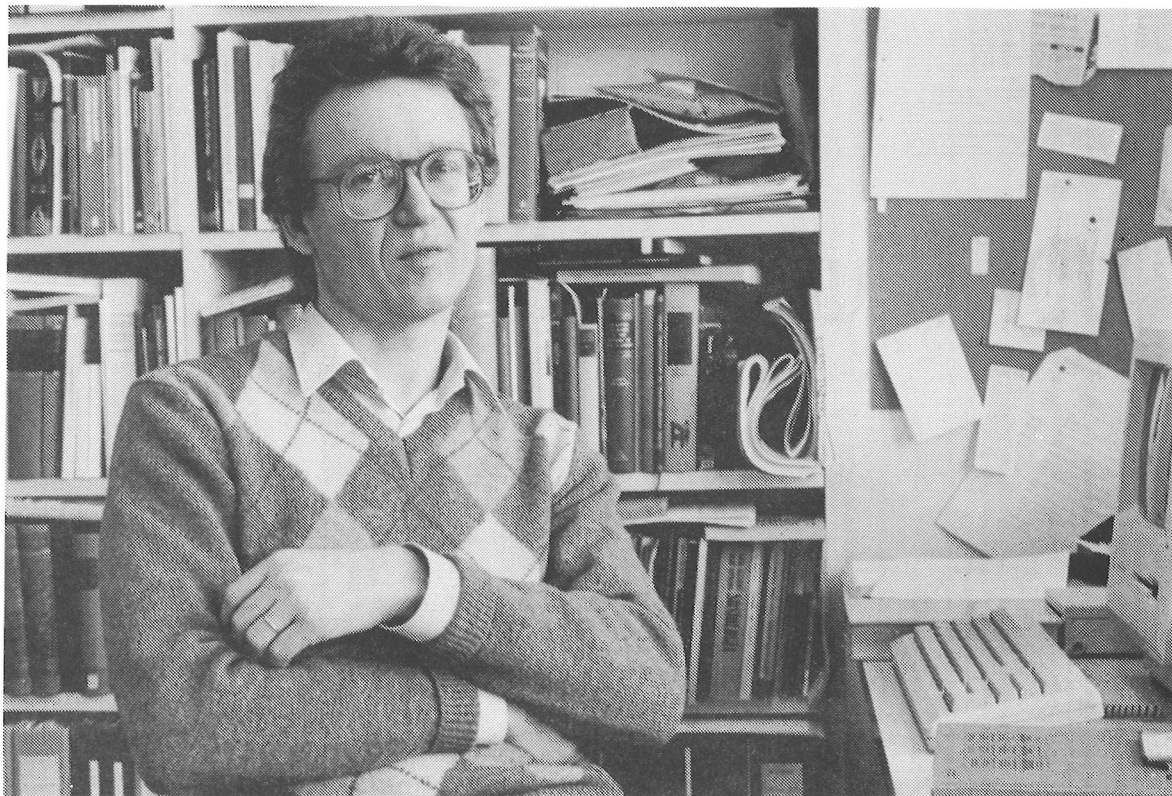
Yhteistyöterveisin ja palautetta toivoen *Kai*

VDK:n uusi hallitus

Takaa vasemmalta Leena Rantamäki:varapuheenjohtaja, Asiasana-
vastaava; Kai Halttunen:puheenjohtaja; Raimo Honkanen:kenttä-
ja sosiaalipoliittinen vastaava; Leena Mesiäinen:postitusvas-
taava. Eturivissä Heli Seppälä:tiedotusvastaava; Päivi Jokitalo:
koulutus- ja tiedepoliittinen vastaava; Mervi Kivirinta:sihteeri,
rahastonhoitaja ja KV-vastaava; Anna-Maija Marttila:kulttuuri
ja virkistystoimintavastaava sekä kuvasta puuttuva Suv
Pert-
tula:postitusvastaava

NIMITYSHAASTATTELU

KIRJASTOTIETEESTÄ

YT Pertti Vakkari nimitettiin vuoden alusta kirjastotieteen ja informatiikan apulaisprofessoriksi opetusalananaan kirjastotiede. Vakkari nimeää tutkimuksellisuuden, tieteellisyyden ja teoreettisuuden lisäämisen tieteenalamme tulevaisuuden tavoitteiksi.

Tärkeitä tavoitteita ovat hänen mielestään myös jatkokoulutuksen kehittäminen ja yhteistyö Åbo Akademin ja Oulun yliopistossa aloittavan koulutusyksikön kanssa. - Opetukseen on jo panostettu, nyt on panostettava tutkimukseen, toteaa Vakkari.

- Raakana yleistyksenä voidaan sanoa, että kirjastotieteen ja informatiikan tutkimuskohteena on tiedon tuotanto ja välitys siten, että tiedon hankinta on määräävä näkökulma. Tarkastelussa ei voida kuitenkaan rajoittua vain kirjastolaitokseen, määrittelee Vakkari tieteenalaamme.

TUTKIMUKSESTA

Uusi tekniikka ja välineet - kuten videot - vaativat Vakkarin mukaan edelleen jatkuvaa tutkimusta, pelkkä opetus ei riitä.

- Muutamia projekteja on jo meneillään, kuten MAATI (= maaseudun kirjastojen tietopalvelukokeilu) Hankasalmeilla ja Keiteleellä. Projekteissa ovat mukana liikenne-ministeriö ja opetusministeriö ja niistä on tekeillä myös pro-gradu -tutkielmia.

- Peruskartoitukset siitä, mitä ja miten tietoa hankitaan ja saadaanko sitä, puuttuvat vielä Suomesta. Tällaiset perustutkimukset pitäisi kuitenkin saada aikaan. Pitää mennä niin lähelle käytäntöä, että hirvittää, toteaa Vakkari 50-luvun vaalilausetta mukaillen.

Vakkarin mukaan teoria, tutkimus ja käytäntö eivät niinkään ole ristiriidassa, mutta käytäntöjä on problematisoitava.

KIRJASTOSTA TIETOKESKUS JA KULTTUURILAITOS

Pertti Vakkari ei näe ristiriitaa tietokeskuksen ja kulttuurilaitoksen välillä. Kirjasto- ja informaatiopalvelulaitoksesta tekee K&I-laitoksen se, että maailmanlaajuisesta informaatiovirrasta valitaan aineisto ja se asetetaan käyttöön. Tärkeimpänä tehtävänä on juuri aineiston ja käyttäjien kyt-keminen yhteen.

- Kohderyhmien valinta tulee esiin tavoitteiden asettelussa, mutta raja tulee silloin näkyviin kun rahakäy vähiin. Silloin on päätettävä keihin satsataan rahaa, ja on pakko karsia. Toivottavasti kirjastoväki ei ole ensimmäisenä patoamassa tietovirtaa heikompi-osaisilta kansalaisilta, Vakkari toteaa.

KOULUTUSOHJELMIEN UUDISTAMISESTA

Uusien tutkintovaatimusten suunnittelussa Vakkarin tavoitteena on teorian ja käytännön tutkimustyön yhteensulauttaminen ja valintamahdollisuuksien aiempaa suurempi lisääminen.

- Opintojen aikana tulisi toteuttaa pieniä tutkimushankkeita. Tällä hetkellä proseminaarissa on meneillään tällainen selvityshanke yhteistyössä Tampereen teknisen korkeakoulun kirjaston kanssa. Syventävien opintojen harjoittelu voisi olla juuri tutkimusprojekteja, ei siis varsinaista työskentelyä kirjastoissa. Tämä sitoisi yhteen opetuksen ja käytännön tutkimuksen, ja samalla graduntekokynnys ma-

daltuisi. Tällä hetkellä syventävissä opinnoissa käsitellään metodeja liian irrallaan varsinaisesta ongelmanratkaisusta.

Valinnaisuuden kehittäminen olisi Vakkarin mielestä hyväksi sekä opettajille että opiskelijoille. Olisi mahdollista valita aiheita kiinnostuksen mukaan. Samalla valmistuisi ihmisiä monipuolisesti erilaisiin tehtäviin.

K&I -YHDISTYKSEN PUHEENJOHTAJANA

Vanhat tutut toimintamuodot

- lehti ja seminaarit - ovat olleet esillä kirjastotieteen ja informatiikan yhdistyksessä Pertti Vakkarin puheenjohtajakautena.

- Koska K&I yhdistys on tieteellinen seura, seminaarien tulisi painottua enemmän tutkimukseen. Vaikka alan tiedeyhteisö on pieni, tutkimuksesta kiinnostuneiden määrä on silti kasvussa ja mukana on paljon aktiivisia ihmisiä, huomauttaa Vakkari ja jatkaa:
- Toivoisin, että opiskelijat osallistuisivat entistä enemmän seminaareihin ja lukisivat alan julkaisuja, sillä se antaa tottumusta seurata tieteen kehitystä. Ammattissa toimivat seuraavat aivan

liian vähän kotimaista, saati ulkomaista kirjoittelua.

Apulaisprofessori Pertti Vakkari on toiminut UDK:ssa omi-
na opiskeluaikoinaan. Hän on ollut myös UDK:n puheenjohtajana.

- Opiskeluaikanani muistan UDK:n toimineen aktiivisesti. Otimme kantaa nimityksiin, kurssivaatimuksiin ja kirjastopoliittisiin kysymyksiin, siinä missä nykyiset UDK:laisetkin, Vakkari toteaa. **kh**

KONFERENSSI 1987

4.-6.12.1987 kokoontui kuutisenkymmentä tulevaa kirjastonhoitajaa eri Pohjoismaista Tampereelle Varalan urheiluopistolle 12. Pohjoismaiseen kirjastoalan opiskelijoiden konferenssiin. Konferenssi järjestettiin nyt toista kertaa Tampereella, edellisen kerran täällä kokoonnuttiin 1982. Viime vuonna tavattiin Boråsissa ja ensi syyskynä matkustetaan Osloon. Konferenssin idea on Pohjoismainen yhteistyö; tavata muita, vaihtaa kokemuksia ja kuulumisia sekä tietysti pitää hauskaa yhdessä. Virallistakin ohjelmaa on, aina konferenssilla on jokin teema, jota käsitellään ryhmissä. Ryhmien keskusteluita kootaan lopuksi julkilausuma, jos se koetaan tarpeelliseksi. Tällä kertaa keskusteltiin kirjastoalan tutkimuksesta ja Osllossa puhutaan sitten miehistä, naisista ja kirjastonhoitajan ammatista. Seuraavassa tamperelaisten opiskelijoiden henkilökohtaisia kokemuksia noista joulukuun alun päivistä. (Myöhemmin keväällä on luvassa konferenssijulkaisu, jossa on kaikki turha ja tarpeellinen ja paljon, paljon valokuvia.)

ryhmätyön autuus ja

kielillä puhumisen taito

Konferenssille ominaiseen tapaan käytimme kaikkia osaamiamme kielitä ja muutamaa, joita emme osanneet ymmärtääksemme toisiamme ja tullaksemme ymmäreyksi.

Suurimman ongelman tuotti sana "forskning" tai "tutkimus" ja mitä se tarkoittaa. Jokainen ryhmä käytti aikaansa pohdiskellakseen näiden sanojen tarkoitusta, mutta varmastikaan pohdiskelu ei mennyt hukkaan, vaan viisastuimme itse kukin.

Kymmenen ryhmää keskusteli tutkimukseen liittyvistä asioista ja kysymyksistä kukin omalta kannaltaan. Keskustelun kohteina olivat:

- mitä kirjastotieteen ja informatiikan tutkimuksen pitäisi tutkia?
- tutkimus ja yhteiskunnallinen hyöty?
- kuinka tutkimus tulisi niveltää opintoihin?
- tutkimus ja sen rahoittaminen?
- tutkijan koulutus?
- miksi tutkimus ei aina palvele käytäntöä?
- K & I-tutkimuksen yhteisiä ja erilaisia piirteitä Pohjoismaissa?
- yhteistyö eri tieteenalojen kesken?
- pitäisikö/voiko käytännön työssä toimiva kirjastonhoitaja tutkia?
- mitä menetelmiä voidaan K & I-tutkimuksessa käyttää?

Eri tahot toivovat eri asioita tutkimukselta. Käytännön työelämä toivoo mm. tietoa kirjaston käyttäjistä, tietoa siitä, miten organisaatiot toimivat ja tiedontallennuksen ja -haun

menetelmien kehittämisestä. Tiedeyhteisö arvostaa enemmän perustutkimusta ja teoreettista pohdiskelua.

Kirjastoalan tutkimuksen yhteiskunnallisesta hyödystä keskusteltaessa päädyttiin yleensä tutkimuksen hyödyllisyyteen ja hyödyttömyyteen. Tutkimustyön tulokset eivät aina näy suoraan, eivät varsinkaan perustutkimuksen. Tutkimus pystyy myös joskus

osoittamaan ongelman, joka voidaan ratkaista vasta joskus myöhemmin. Myöskään ei aina tiedetä etukäteen, mitä etsitään, ennen kuin etsimisen kohde löydetään. Kirjastoalan tutkimuksen hyödyllisyys on paremman palvelun tuottaminen asiakkaille. Ilman tutkimusta ei tiedetä, mitä tarpeita tulisi tyydyttää.

Ryhmätöissä pohdittiin myös, miksi opinnoissa olisi hyvä olla tutkimustyö mukana. Perusteluina tähän esitettiin seuraavaa:

- jotta tutkimusta voisi ymmärtää ja sen käyttökelpoisuuden havaita
- jotta voisi käyttää tutkimuksen tuloksia
- jotta voisi tutkia itse
- yleensä kirjastotoimen kehittämisen vuoksi. Tutkimustyön ajoittamisesta opintoihin ryhmä esitti, että perusteissa esiteltäisiin tutkimusta ajattelutapana ja tutkimustyötä esiteltäisiin varovasti. Koko koulutuksen ajan tutkimus seuraisi muiden opintojen ohessa ja tutkimuksen teorian kurssi edeltäisi laajemman lopputyön tekemistä.

EETTISET ONGELMAT ESILLÄ

Tutkimuksen talous ja eettiset kysymykset antoivat virikkeitä useammankin ryhmän keskusteluille. Yksityisten tahojen rahoitus tekee tutkimuksen tavoitteista egoistisia, kaupallisia ja tuotantoon suuntautuneita. Vastuu tutkimuksesta jää epämääräiseksi ja näkemys tutkimuksen liittymisestä kokonaisuuteen katoaa. Vaarana on myös lyhytnäköiset investoinnit. Välillisesti yksityinen rahoitus vaikuttaa myös siihen, minkälaista tutkimusta valtio rahoittaa.

Tilaustutkimusten kanssa tutkija joutuu joskus ristiriitaiseen tilanteeseen: positiivinen puoli tilaustutkimuksissa on se, että tutkimus on tekemisissä käytännön tarpeiden kanssa. Toisaalta negatiivinen puoli on tiukka sitoutuneisuus tutkimuksen tilaajaan.

TUTKIJAN KOULUTUS

Eri maissa on hyvin erilainen

koulutus K & I-alan tutkimustyöhön. Islannin ja Tanskan koulutus muistuttaa eniten meidän koulutustamme, mutta Norjassa ja Ruotsissa perustason kirjastonhoitajan koulutukseen ei kuulu tutkimuksen opetusta. Tosiasiassa monella Norjan ja Ruotsin kirjastonhoitajaksi opiskelevalla on yliopistollista koulutusta taustallaan.

Tutkijan persoonallisuudelta ryhmätyön perusteella odotetaan mm. seuraavaa:

- mielikuvitusta
- rehellisyyttä ja järjestelmällisyyttä
- kykyä nähdä kokonaisuuksia, kykyä etäännyttää itsensä tutkimuksestaan, nähdä oma työnsä suhteessa muuhun tutkimukseen
- tutkija ei saa myydä itseään
- hallinnollisia kykyjä, suunnittelmallisuutta.

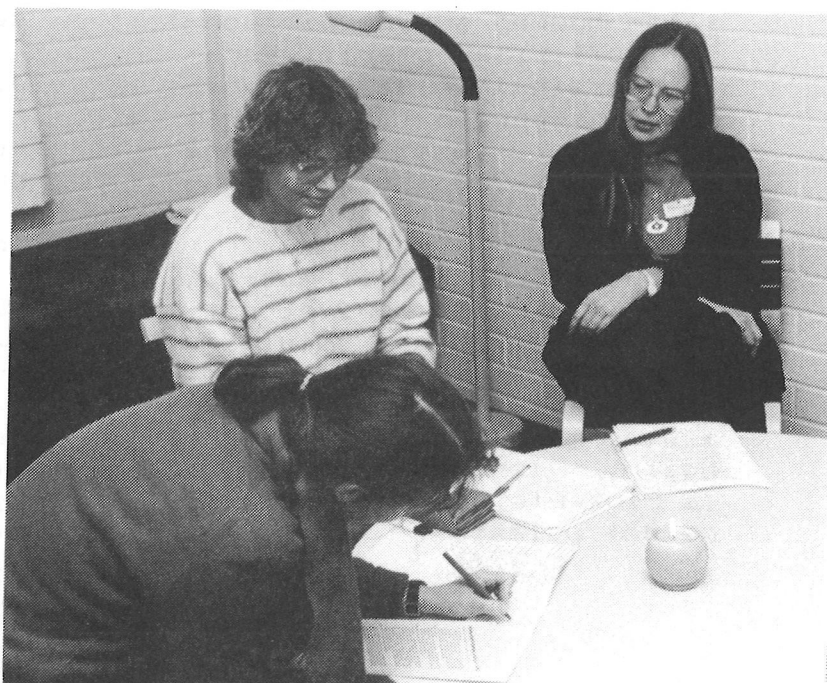
Käytännön kirjastonhoitaja voi olla ja pitääkin olla tutkija. Parhaat tulokset tutkimustyöstä tulee, kun käytännön työssä toimivat ovat yhteistyössä ammatiltaan tutkijoiden kanssa. Ryhmätyön keskusteluissa toivottiin myös popularisoitua tieteellistä aikakauslehteä, jotta myös käytännön työssä olevat voisivat osallistua keskusteluun. Olisi hyvä myös järjestää kokouksia, joissa käytännön kirjastonhoitajat ja tutkijat kohtaavat. Ihanteena pidettiin, että kokoukset voisivat ylittää rajat ja saataisiin aikaan esim. Pohjoismaiden kokouksia.

TUTKIMUS KÄYTÄNNÖLLISTÄ

Pohjoismaissa on harjoitettu käytäntöön suuntautunutta tutkimusta, joskin Suomessa on jonkin verran teoreettista tutkimustakin ehditty jo tuottaa. Teoreettinen tutkimus on tärkeää, ongelmana on sen rahoitus. Teoreettisen tutkimuksen tulokset eivät näy heti. Jotta muissakin Pohjoismaissa voitaisiin teoreettista tutkimusta harjoittaa, pitäisi alan statuksen muuttua.

Menetelmistä keskusteltiin myös ryhmissä. Yleisesti oltiin sitä mieltä, että kaikkia menetelmiä tarvitaan tutkimuksessa.

Kirjastoalan tutkimus on niin laaja alue, että tutkijan intressistä ja ongelmasta löytyy oikea lähtökohta menetelmien valinnalle.

ett och annat om konferensen - äänitorvena nuijanvarressa -

Näköjään puheenjohtajana oleminen vaatii hyviä keuhkoja, kestäviä äänijänteitä ja ennen kaikkea ennakolta suunnitellun työnjaon. Tuskin tiedän kuinka monta hepulia olisinkaan saanut, jos esim. Maaritia ei olisi ollut...

"Koneistossamme" oli neljä ryhmää :tiedotus-, alustus-, järjestely- ja hupihommia varten. Virallisesta ohjelmasta vastasivat Eija Poteri ja Arja Kärkkäinen. Kullakin ryhmällä oli "vastaavat", joten hommia voitiin jakaa. Näin kenenkään ei tarvinnut nääntyä yksin.

Konferenssissa oli kaksi puheenjohtajaa: Helena Andersson, AA (joka oli korvaamaton varsinkin viimeisenä päivänä, jolloin toinen pj alkoi jo olla tilt-tilt) ja Arja Kärkkäinen, TaY. Oikea käsi, sihteeri ja lauantai-illan huumen suvereeni juontaja oli Eija Poteri. Varalan varsinainen "all-around-managing-person" oli Maarit Laskujärvi, joka oli mukana jo vuoden 1982 järjestelyissä.

Kokouspäiviä olivat pe-su, mutta ihmiset tippuivat pitkien torstaita kuka mistäkin päin. Apuna meillä oli mm. mielikuviutus, Finnairin toimisto, juna-aikataulut, puhelin, lentokenttäkuulutus ja Piukkuls, joka pelasti meidät pulasta.

Konferenssin suurimpana yllätyksenä oli tanskalaisten tupsahtaminen keskelle kuumeisinta valmistelua to klo 12. Heille tuli vapaa-aikaa, ja minulle sydämin oireita. Norjalaisten tultua n. 12 tuntia myöhemmin harjoittelimme taksien kaappailemista (saalis: 3 taksia asemalta Varalaan).

Itse kokouksen johtaminen ei ollut niin rankkaa puuhaa kuin olin pelännyt. Näkyvin oire stressistä oli ruokahaluni katoaminen. Katkeraa, kun Varalassa oli niin hyvät sapuskat. Sunnuntai-iltana pistelin saunan jälkeen kolme makkaraa peräjälkeen, kun alkoi helpottaa...

Hankalinta oli saada 50 ihmistä kuskattua tutustumiskäynneille ja varsinkin "ALLA UT NU!!" bussista 25 Attilan kulmalla ruuhka-aikaan. Harkitsen alan vaihtoa sumusireeniksi.

alustuksista

Kussakin koulussa valmistauduttiin aiheeseen =Pohjoismainen kirjastoalan tutkimus tekemällä pieni selvitys siitä, MITÄ on tutkittu, KENNEN rahoilla ja MISSA? Norjalaiset, joilla oli hankaluuksia termin forskning kanssa keksivät: "det ble nesten en liten forskningsoppgave i seg selv å lete opp det stoffet vi presenterer for dere." Oivaltamalla oppii...

Lyhyesti tutkimuksesta :
 Norjassa pääpaino on uudessa tietoteknologiassa. Tanskalaisia huolestuttaa mm. tutkimuksen arviointi yleensä, tutkimuksen vähäinen koordinointi, suuntaaminen sekä julkaiseminen. Tutkimuksen kohteena ovat mm. tietoteknologia, metodologia ja erilaisten järjestelmien kehittäminen (mm. indeksointi). Islannissa tutkimus on vasta alullaan. Ruotsissa tutkimus on hajaantunut monen eri tieteen alueelle. Useita projekteja on käynnissä. Luokekaa vaikka BBL 1986 : 6-7. Tamperelaisten selvitys on esitelty jo aiemmin Asiasanassa. Abolaisten alustuksessa on mm. kiinnostavia tietoja meneillään olevista gradu- ja lisensiaattitöistä.

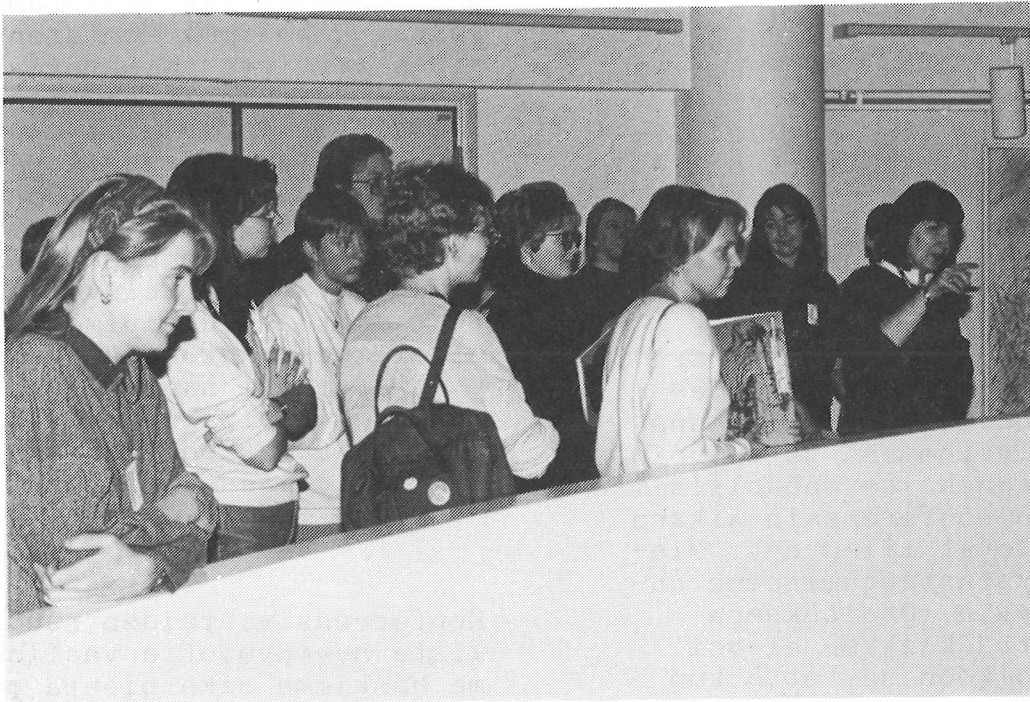
Anomisesta

Maarit ja minä kehittelimme jo ajatusta läpyskästä nimeltä Miten anoisin jotta saisin. Se ei ole niin helppoa kuin jossakin pankissa. Sen kymmenet paperit printtasimme : onneksi saimme tukea laitokseltamme! Vastaisen varalle on mapissa tallella myös kielteiset vastaukset. Perusrunko oli sama kaikissa anomuksissa. Mikro oli korvaamaton apuri.

jälkimiietteet

onneksi se on ohi - ja -
 koskahan näen heitä seuraavan kerran ehkä jo ensi vuonna. Konferenssi on MUST!!!

Arja Kärkkäinen, joka jo odottaa innolla 7. konferenssiaan

JÄRJESTELYISTÄ

Kun konferenssin järjestäminen oli lopullisesti varmistunut (eli olimme saaneet kasaan tarpeeksi rahaa) alkoi loppua kohti kiihtyvä käytännön järjestelyjen hoitaminen.

Noin puolitoista kuukautta ennen konferenssia perustimme 4 eri toimintaryhmää. Alustusryhmä keskittyi alustuksen tekoon ja ryhmätyöaiteiden kehittelyyn. Tiedotusryhmä vastasi yhteydenpidosta joukkotiedotusvälineisiin (paikallislehdet ja -radio, kirjastoalan lehdet). Hupiryhmä valmisti illanviihtöohjelmaa ja kokosi lentopallojoukkueen. Järjestelyryhmä huolehti erinäisistä sekalaisista asioista.

Kussakin ryhmässä oli muutama ihminen, jotkut olivat mukana parissakin ryhmässä. Järjestelytehtävien jakaminen eri ryhmille toimi hyvin. Yhden ryhmän keskittyessä rajattuun tehtäväalaaan vältyttiin siltä, että jokainen olisi yrittänyt tehdä vähän kaikkea eikä kenelläkään olisi ollut aikaa keskittyä mihinkään kunnolla. Tiedotusryhmien välillä sujui hyvin ja niin kaikki tiesivät koko ajan mitä oltiin tekemässä.

Koska olin ollut mukana järjestämässä edellistä konferenssia Suomessa olin mukana järjestelyryhmässä ja toivoin voivani ennakoita mahdollisimman hyvin konferenssin aikana eteen tulevat tilanteet. Mielestäni varustautumisemme onnistui hyvin. Osoituksena siitä, että kaikkea ei voi muistaa olkoon se, että kun tuli pääjuhlan aika huomasin boolimukien unohtuneen ostolistastamme. Onneksi Varalan keittiö oli hyvin varustettu.

Näinkin ison tapahtuman järjestäminen amatöörivoimin vaatii järjestelijöiltä tiettyä kaaoksen sietokykyä. Asiat eivät etene hillitysti ja hallitusti vaan useita asioita tapahtuu yhtäaikaan ja hyvinkin yllättäen. Kun konferenssin piti virallisesti alkaa perjantaiamuna klo 9, tuntui vielä torstaina puolellepäiväin ettemme koskaan saa asioita hoidettua kuntoon siihen mennessä. Lopulta kaikki kuitenkin loksautti paikalleen! Tästä kuuluu tietenkin kiitos kaikille niille opiskelijoille, jotka vapaa-aikaansa surematta osallistuivat järjestelyihin.

Mitä kaikkea järjestelyryhmä sitten teki?

Huolehdimme alustusten ja muun materiaalin monistamisesta. Kokosimme konferenssissa tarvittavan materiaalin konferenssikansioksi (kansiot lahjoitti Kirjastopalvelu). Hankimme isot nivaskat paperia ja nipun kyniä. Opasteita ja koristelua varten ostimme kartonkeja ja tusseja ynnä muuta askarteluvälineistöä. Jotta vuoden pimein aika olisi muuttunut edes hieman valoisammaksi hankimme ulkotulia ja lasipallokynttilöitä, joita sitten konferenssin aikana runsaasti poltettiin.

Konferenssivieraiden ruumiillista hyvinvointia vaaliaksemme hankimme sekä pientä purtavaa, että kurkun kostuketta. Näiden tavaroiden toimittamisessa Varalaan olisi ollut urakkaa kylliksi, jollei Tah-

melan Valinnan ystävällinen kauppias olisi toimittanut niitä suoraan Varalaan pikku pakettiautollaan. Hän myös kävi konferenssi loputtua noutamassa pois tyhjät virvoitusjuomakorit, joiden kanssa muuten olisimmekin olleet ns.pulassa.

Muiden tavaroiden kuljettamisessa konferenssipaikalle saimme apua Suvi Perttulalta, joka toimi autonkuljettajana.

Ennen vieraiden saapumista riitti Varalassakin puuhaa. Oli pantava paikalleen opastekyltit, etteivät vieraat olisi eksyneet opiston sokkeloihin. Konferenssisali oli järjestettävä ja koristeltava mm.kukkasin. Myös ryhmätyöhuoneet oli kunnostettava.

Vieraiden saapuessa oli sitten huolehdittava ilmoittautumisesta ja huoneisiin jakaantumisesta. Koska emme olleet saaneet etukäteen osallistujalistoja ryhmiinjakokin pystyttiin tekemään vasta konferenssin alettua.

Konferenssin aikana oli oltava valmis syösymään minne tahansa ja koska tahansa apua tarvittiin. Mitään suurempää hässäkkää ei kuitenkaan syntynyt koko aikana. Muistutan kuitenkin, että vaikka järjestelijät olisivat edellisenä yönä olleet viimeisiä nukkumaanmenijöitä, aamulla on herättävä ensimmäisenä ja patistettava uniset vieraat aamiaiselle ja töihin. (Sen jälkeen voi ehkä mennä itse takaisin nukkumaan.)

Konferenssin päätyttyä oli enää huolehdittava tavaroidemme keräämisestä ja avainten palauttamisesta. Järjestäjien toimistohuoneen avain oli ollut

kadoksissa vuorokauden, mutta löytyi sopivasti puoli tuntia ennen Varalasta poistumista.

Jätimme Varalan melko tyytyväisinä. Konferenssi oli onnistunut ja yhteistyö Varalan henkilökunnan kanssa oli sujunut hyvin. Näin siitä huolimatta, että ehtiessäni maanantaiaamuna lopulta tutustua talon järjestyssääntöihin huomaisin, että ainoa sääntö, jota EMME olleet rikkoneet oli vaatimus asiallisesta pukeutumisesta.

Myöhemmin laskin nukkuneeni torstaiaamun ja maanantai-illan välillä yhteensä 15 tuntia. Konferenssijärjestäjän vaativan toimen ehdottomana edellytyksenä onkin hyvä valvomisen sietokyky (tai pieni unentarve). - Henkilökohtaisesti konferenssi ei ollut osaltani ohi vielä maanantai-iltanakaan, sillä vielä seuraavan yön järjestelin kovasti unissani konferenssia. Kävelyni oli myös pari päivää melko jäykkää - kiitos tanssissa revähtäneiden pohjelihas-

3 OMAKOHTAISTA

KOKEMUSTA
KONFERENSSISTA

KOKEMUS N:o 1

Kun 3. joulukuuta 87 klo 12 seisoin Maaritin, Arjan ja parinkymmenen tanskalaisen kirjastoalan opiskelijan kanssa Tampereen rautatieasemalla - kaikki yhtä hämmentyneen, helpottuneen ja odotuksensekaisin tuntein - ajatus toisesta pohjoismaisesta konferenssista Tampereella alkoi vaikuttaa todelliselta. Mahtavaa! Tanskalaiset ovat löytäneet melkein perille! "Hej på dig,..."

Ensimmäinen aistimukseni konferenssitunnelmasta ajoittuu syksyille 1982, jolloin kävin illanvietossa Voionmaa-opistolla. Seuraavana vuonna olin jo harjoittelemassa tanskan kielen kuullunymmärtämistä Kööpenhaminan konferenssissa. Tällä kertaa olin mukana järjestelytehtävissä ja samalla osallistuin kaikille yhteisiin yleisistuntoihin.

Ensimmäisenä päivänä konferenssin avauksen ja lehdistötilaisuuden (yksi toimittaja paikallisradiosta) jälkeen varsinainen ohjelma alkoi professori Okon luennolla kirjastotieteestä ja informatiikasta. Keskustelua syntyi ihan mukavasti ja pohjoismaiset kollegamme ainakin näyttivät kiinnostuneilta.

Tukevan lounaan jälkeen lähdettiin bussilla Metsoon kuuntelemaan, mitä Tuula Laaksovirralla olisi sanottavana tutkimuksesta. Luento oli erittäin mielenkiintoinen, vaikka itse kunkin silmäluomet alkoivat jo tiukan ohjelman ansiosta lupsahdella. Kirjaston esittelyn jälkeen poikkesin virallisesta ohjelmasta ja lähdin takaisin Varalaan. Vuorossa oli päivällinen, olut- ja limsakorien ym. tarvikkeiden kantamista alas rantasaunaan, lentopalloa ja saunomista. Virvokkeiden kantaminen jäisellä polulla sujui epäi-

lyksistämme huolimatta kammelluksitta, lentopallo-ottelut sujuivat vielä paremmin (Suomi voitti muiden maiden joukkueet) ja ensimmäinen konferenssipäivä huipentuikin sitten saunomiseen Pyhäjärven rannalla. Laulu raikui, soitto soi jne. Kaiken kaikkiaan tällaiset epäviralliset ohjelmanumerot ovat konferenssissa yhtä tärkeitä kuin ne virallisetkin - pääasiahan on, että keskustellaan, vaihdetaan mielipiteitä ja solmitaan kontakteja. Ruotsiksi, norjaksi, tanskaksi, islanniksi, suomeksi, englanniksi, viittoma- ja elekielellä. Tulkki (mikäli sellainen on) auttaa myös tarvittaessa.

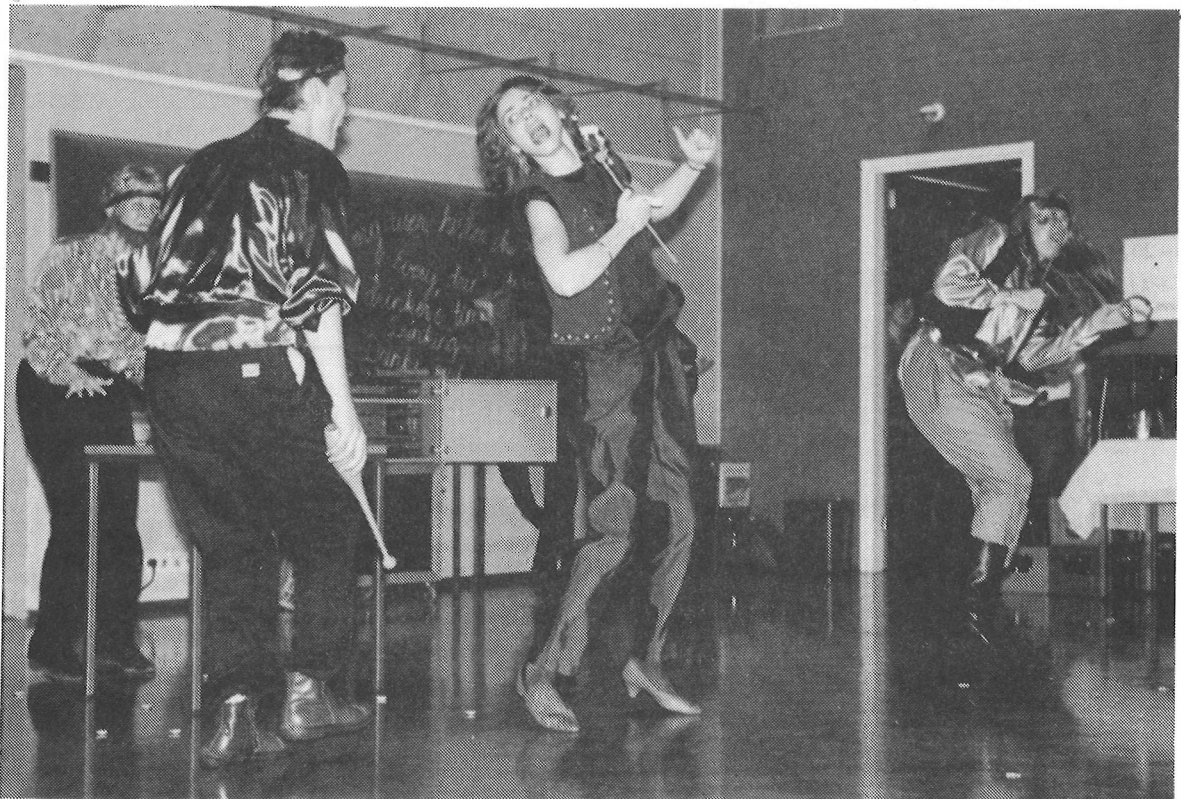
Toisena päivänä eli perjantaina pääsin mukaan vasta iltapäivällä, jolloin jäljellä oli enää illanvietto. Kynttilöin koristellun voimistelusalin lattialla istunut juhlakansa sai nähdä jokaisesta maasta vähintään yhden ohjelmanumeron. Paikalla oli mm. edesmennyt Abba-yhtye, minkä suunnaton suosio (vieläkin) sai yhtyeen jäsenet vilpittömän iloisiksi.

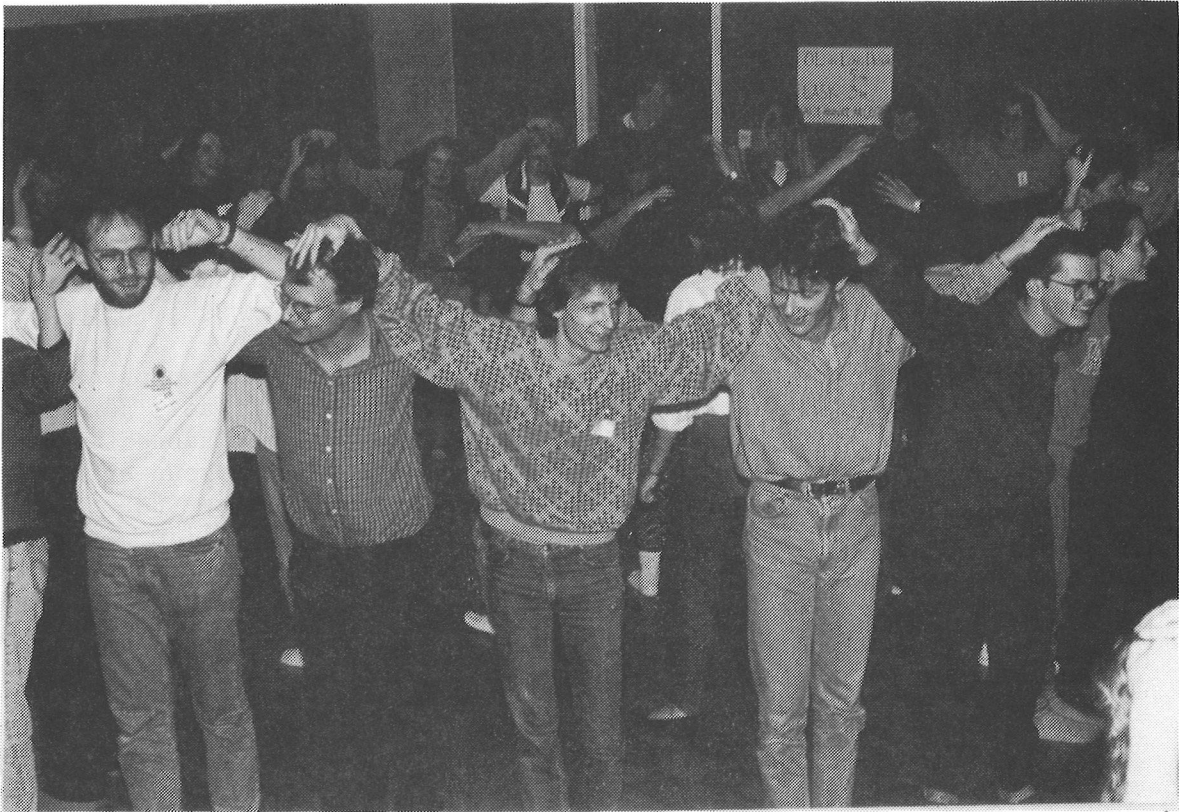
Sunnuntain yleisistunnossa kukin ryhmä (10 kpl) esitteli yhteenvedon käymistään keskusteluista ja johtopäätöksistään, ja lopuksi puhuttiin vielä vilkkaasti tietees-tä ja tutkimuksesta, konferenssin onnistumisesta sekä seuraavan konferenssin teemasta ja pitopaikasta.

Kaiken kaikkiaan konferenssi mielestäni onnistui sekä järjestelyjen että itse teeman kannalta. Varala osoittautui kerrassaan erinomaiseksi kokouspaikaksi, ja tuntui myös siltä että varsinkin muille pohjoismaalaisille ennestään ehkä vieras aihe "tiede" tuli nyt läheisemmäksi. Näin suomalaisittain oli virkistävää kuulla muiden poikkeavia ja erilaisia kannanottoja.

Ihan vakavalla naamalla ja vilpittömästi voin sanoa, että konferenssi on kokemus, jota ei koskaan unohda ja mikä ei koskaan mene hukkaan. Ja se on paljon se.

Leena Horsma-aho

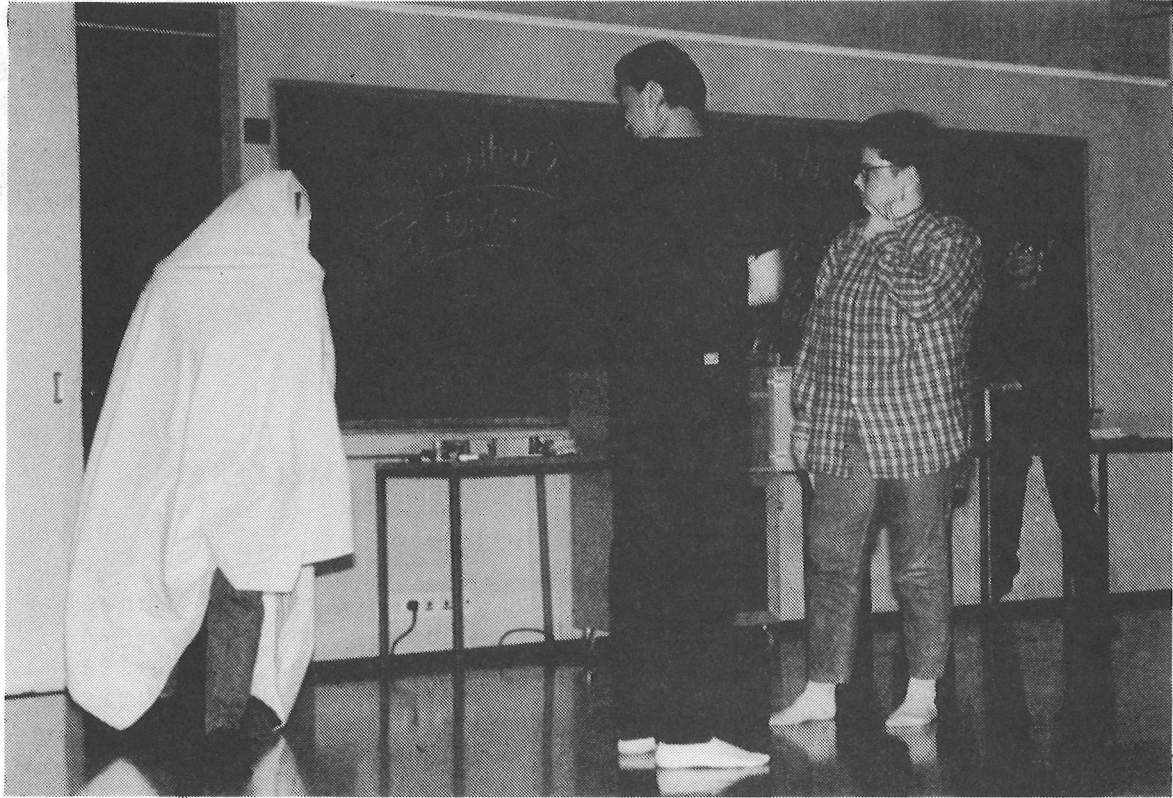
Torstai-ilta. Pimeää. Odotusta. Siinä ne tulee. Yhdellä oven avauksella läjä ihmisiä ja mahtava läjä rinkkoja, laukkuja ja pusseja. Kieli ei vielä käänny kovin nopeasti suussa, kun pitäisi lausahtaa jotain pohjoismaista. Tarvittaisiin varmaan kuumaa norjalaista valaanrasvaa (viite: Bisquitin pakina) kielen liukastamiseksi. no, joka tapauksessa tästä se lähtee.

Sunnuntai-ilta ja itsenäisyyspäivä. Yritämme tehdä itsestämme ja vierastamme pakasteita Keskustorilla. Ilotulitus antaa odotuttaa itseään. Sen sijaan saamme nauttia torvisoitosta ja loputtomista puheista. Katselen kasvoja ympärilläni: Susanne, Anna, Riitta, Hans Petter, Anders, Rolf, Anna Elin, Erik, Jorunn... Palelemisestä huolimatta olo on haikea. Tämä antoisa, työtä vaatinut, inspiroiva, stressaava, yllätyksellinen, uhkarohkea konferenssi alkaa olla ohi.

KOKEMUS N:O 2

Koska tässä on lupa ja jopa tarkoitus tuoda esiin henk. koht. tuntemuksia, niin tässä niitä. Konferenssit, sekä tämä että edellinen, ovat olleet järkevintä, mitä olen k&i-alaa opiskellessani tehnyt. Missä muualla tapaa yhtä mielenkiintoisia kollegoja yhtä mielenkiintoisessa ilmapiiirissä. Monien muiden tieteilten opiskelijoilta puuttuvat vastaavat perinteet. Muutamat kaverini ovat kateellisesti kuunnelleet konferenssikertomuksiani. Sitä paitsi kyllä omasta tieteestään jakaa innostua, kun tiedonhaluiset tanskalaiset esittävät ryöpyten kysymyksiä (kun niitä vielä ymmärtäisikin). Ja erittäin henk.koht. elämys: tunsin itseni Arja Saijonmaan ja Barbara Helsingiuksen risteytykseksi juontaessani pohjoismaisia iltamia ikiomalla nordiskalani. - Men det gikk bra likevel.

Hilsen Eija P.

KOKEMUS N:o 3

1/5 hupiryhmää muistelee konferenssitunnelmia...

...oli synkkä ja myrskyinen syyspäivä...konferenssikokous...mikä ihmeen konferenssi...miten niin kaikki mukaan...rohkeasti ystävyyttä yli rajojen...onko kellään ideoita...kuka osaa puhua ruotsia...onko vapaaehtoista Agnetaa...miksei kukaan halua esiintyä...osaako joku laulaa ruotsiksi...onkohan meidän huumorintajunnassa jotain vikaa...tanjunta virtaa...enää 3 yötä konferenssiin...yhä enemmän virtaa...onkohan norjalaiset nähny koskaan lentopalloa...kenraaliharjoitukset...punai-

sia naamoja...naurattaa...itkettä...show must go on...ensimmäinen sketsi...antaa palaa...juma,nehän nauraa...me tehtiin se...toinen sketsi...ne nauraa yhä,vaikkei booli ole edes loppu...no nyt nekin mokaa ittensä julkisesti...kylläpä meitäkin jo naurattaa...kello on 3.00...nauramme yhä...

...Mitä tämä konferenssi meille kertoi pohjoismaisista kollegoistamme? No ainakin sen, että niillä raukoilla on ihan yhtä kehittymätön huumorintaju kuin meillääkin.

Kaisa Martikainen

JUPINAA

HÄTÄHUUTO N:O 1

VALMISTUMISAJAT LYHENEVÄT

Laitoksellamme otettiin joulun alla käyttöön uusi opintojen suoritustapa. B4-luennon saattoi suorittaa a) perinteisenäluentokertauksena, b) luentopäiväkirjalla tai c) antamalla luentomuistiinpanot luennoitsijalle. Kaikki suoritukset arvosteltiin asteikolla 1 - 3.

Uusi suoritusjärjestelmä c) paljasti, että joillakin opiskelijoilla on kirjoituskone luennoilla mukanaan (mikä on kovin huomaavaista niitä opiskelutovereita kohtaan, jotka harrastavat muistiinpanojen kopiaimista luennoilla istumisen sijasta).

Tätä menetelmää tulisi ehdottomasti soveltaa vaihtoehtona kaikkiin luentoihin. Tänä keväänä sitä kokeillaan jo ainakin sosiologian ja sosiaalipsykologian laitoksella.

Menetelmä tulee varmasti lyhentämään valmistumisaikoja - varsinkin jos myös kopioidut luennot kelpaavat suoritukseksi - sillä luennoilla istuminenhan ei ole pakollista!

Yöunensa takaisin saanut
lukihäiriöinen

HÄTÄHUUTO N:O 2

TULEEKO IKL JÄLLEEN ?

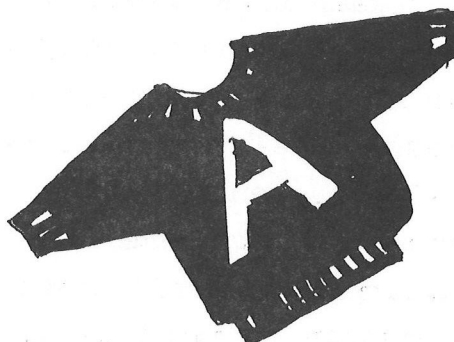
Mustapaidat ovat vallanneet kirjastotieteen ja informaatiikan laitoksen. Paidassa lukee: "Vain parhaat ihmiset käyttävät kirjastoja."

Ketkä ovat parhaita ihmisiä - a-luokan kansalaisetko? Onko tämä tulevien kirjastonhoitajien yritys nostaa omaa arvostustaan?

Kun ilmoittaudutaan parhaitten ihmisten palvelijoiksi, ollaan itsekin melkein eliittiä. Kirjastonhoitajat eivät tulevaisuudessa enää tarjoa palvelujaan kaikille, vaan vain parhaille.

Joten b-kansalaiset ja muu rupusakki pysykää poissa kirjastoista!

Huolestunut

HÄTÄHUUTO N:0 3

PIENET STEREOTYPIAT

JA GRAFOLOGIAT

Jo pitkään olen kiinnittänyt huomiota kirjastotieteen opiskelijoiden ja varsinkin jo alalla toimivien kirjastonhoitajien pieneen ja hentoon tapaan kirjoittaa niimensä. Aluksi selitin asian sillä, että kirjastoalalle haikautuvat ovat yleensä nk. hiiriä, marginaali-ihmisiä, sivullisia, elämän syrjästäkatojia, toisten kautta eläjiä jne. Mutta nyt olen oivaltautunut asian varsinaisen ytimen: tarkempi tutustuminen tiedon universumiin ja tuon tiedon kokoamisen, säilyttämisen, välittämisen jne. kanssa työskenteleminen aiheuttaa väistämättä tunteen ihmisen pienuudesta ja katoavuudesta, joka voidaan kokea jopa oman identiteetin uhkana: mitäpä muuta olisimme kuin hiekanjyviä tähtien valtameressä.

Kauhukseni huomaan, että entinen nimikirjoitukseni, kis-sankokoinen, on jo pienentynyt puoleen syyslukukauden aikana. Minkähän kokoinen se on kun aineopinnot on suoritettu; entä jos jatkan syventäviin ja lisuriin...

Tapahtunee minuuteni eksponentiaallinen pieneminen tiedon määrän päässäni eksponentiaalisesti lisääntyessä...

Nöyrästi tervehtien

nimimerkki
"If you'll know some
cure, just write
about it!"

HÄTÄHUUTO N:0 4

SEMINAARI MUSIIKKIKIRJASTO-
TOIMINTAAN

Koulutusohjelmatyöryhmä miettii opintojemme rakennetta, sitä miten eri kokonaisuudet tulisi järjestää. Suuria linjoja vedettäessä unohdetaan kuitenkin helposti yksittäisten opintojaksojen sisältö. On pidettävä huolta siitä, että opinto-oppaan hieno sisältö toteutuu käytännössäkin.

Näin ei ole tapahtunut ainakaan musiikkikirjastotoiminnan kohdalla. Seminaari on vaihtunut länsimaisen musiikin historiaa käsittelevään kirjaan, esseeseen ja yksinään kuunneltaviin levyihin.

Esseen kirjoittaminen opettaa meitä pohtimaan asioita ja esittämään omia mielipiteitämme. Mutta korvaako se todella seminaarin, jossa saamme oman panoksen lisäksi tutustua noin kymmenen muuhun työhön? Korvaako esseestä saatu arvostelu - opettajan palaute - ne mielipiteet, joita saamme kymmeneltä muulta opiskelijalta?

Yleisten kirjastojen kirjastonhoitajille tuntuu juuri musiikkiosaston hoito olevan todellinen kompastuskivi. Opinnoissamme tulisi paneutua kirjaston musiikkiaineiston valintaan ja käsittelyyn - luettelointiin - liittyviin erityisongelmiin. Musiikkitietoutta jokainen voi täydentää sivuaineopinnoillaan. Eihän koulutus-ohjelmaamme sisälly kirjallisuudenkaan opiskelua!

Yksi monien puolesta

Kivi Kirjastolain

KOULUTUSOHJELMATYÖRYHMÄ : ²²

tähän mennessä tapahtunut

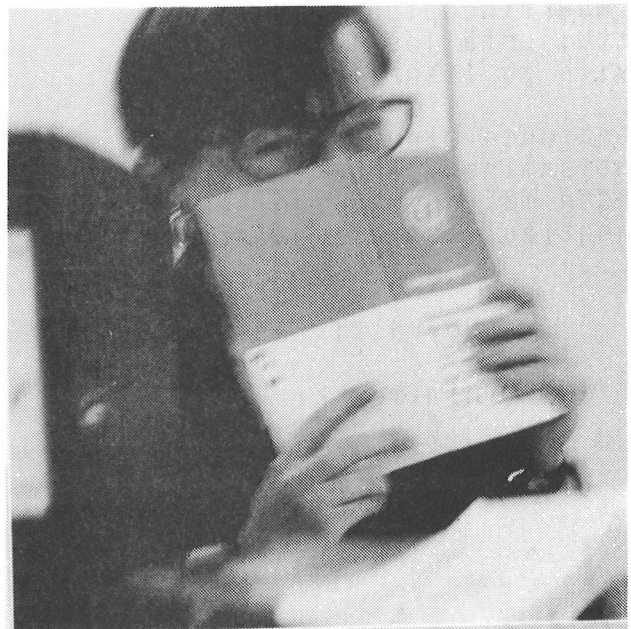
Koulutusohjelmatyöryhmän toisen kokouksen pöytäkirjan mukaan "aineopintoja uudistettaessa päätettiin pyrkiä vähentämään kurssien lukumäärää, tekemään kurseista laajempia kokonaisuuksia. Päätettiin pohtia vaihtoehtoisten kurssien lisäämistä koulutusohjelmaan." Uusimmassa luonnoksessa aineopintoihin sisältyy kuitenkin 15 kurssia, kuten ennenkin. Muutoksia on silti luvassa, eivätkä ne ole pelkästään kosmeettisia.

Seuraavaa on saatu aikaan: kurssien järjestystä ja laajuutta on muutettu ja aineopintojen tavoitteita sanoitettu. Tavoitteet kirjattiin yleisellä tasolla, jotta ne jättäisivät tilaa myös vaihtelulle.

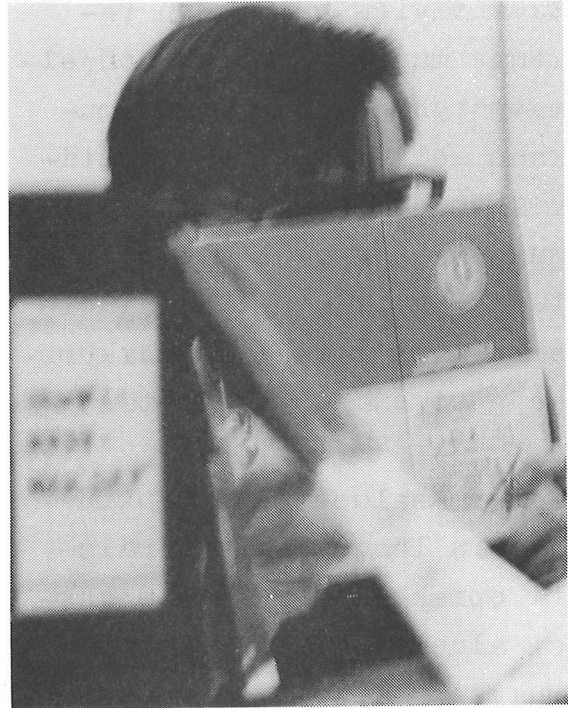
Tämän ehdotuksen mukaan heti ensimmäisenä lukuvuotena tulisi tiedontarve- ja hankintatutkimuksen kurssi, jossa pääpaino olisi tieteellisellä ja ammatillisella kommunikaatiolla. Myös tiedon tallennusta ja hakua tulisi jo perusteissa. Dokumentaatiokielten perusteet siirtyisi tiedon tallennuksen ja haun kokonaisuuteen, jolloin niiden ymmärtäminen voisi olla helpompaa kuin ensimmäisenä

lukuvuotena. Silloin ei myöskään viitetietokantaprojektiin sisältyvien käytännön harjoitusten ja luennolla opitun teorian väli tulisi niin pitkäksi, että tiedot unohtuisivat ja soveltaminen olisi vaikeaa. Nykyisen B 7:n tilalla olisi Viitetietokantojen rakenne ja hakumenetelmät.

Paljon parjattu, hiellä ja tuskalla läpikählattava Salton & McGill siirtyy hamaan tulevaisuuteen, syventävien kirjatenttiin ja kaiketi myös luennolla käsiteltäväksi. Tunnustan auiliisti, etten siitä yhdellä 'lukemalla' mitään ymmärtänyt. Myös perusteiden kirjatentissä kirjat vaihtuvat, konkreettisia ehdotuksia ei vaan vielä ole.

Valinnaisuutta on toivottu ja sitä myös saataneen : neljäs opintokokonaisuus jakautuu karkeasti kahteen, kirjasto- ja informaatiopalvelulaitokseen sekä informatiikkaan. Kaikki niiden sisältämät opintojaksot ovat vapaasti valittavissa niin, että opintoviikkoja kertyy 10. Opiskelijoiden rationaalisuuteen siis luotetaan: kukin valitkoon tien, joka johtaa oikeaan. Keskustelua käytiin siitä, pitääkö organisaatiot ja hallintokäytäntö kuulua jokaisen opinto-ohjelmaan vai voiko senkin jättää valinnaiseksi. Tässä voisi kai viitata edellä mainittuun rationaalisuuteen.

Edelleen keskusteltiin musiikki-kirjastotoiminnan kurssista; tarvitseeko kahteen opintoviikkoon sisällyttää länsimaisen musiikin historiaa (lue: 'taidemusiikin'), kun kerran on kysymys musiikki-kirjastotoiminnasta? Kai silloin voisi opettaa myös säveltäjäpöytä tai kontrapunktia! Seminaarin järjestäminen olisi paljon tärkeämpää.

Kaikille halukkaille tarjotaan logiikkaa ja joukko-oppia sekä tieteellisen kommunikaation tutkimista ja bibliometriikkaa. Kirjatentin vaihtoehtona järjestetään projekteja.

B 15 on nimetty uudelleen, ot-sikko Sovellettu tutkimusmenetelmäkurssi kirjastotieteessä ja informatiikassa. Tarkoituksena on antaa katsaus perusmenetel-

miin, siis kaikkiin kahteen metodiin (survey ja laadulliset menetelmät) ja sitten käydä ainakin survey läpi kunnolla. Muutenkin aineopintojen metodiopetuksen tulisi tukea syventäviä opintoja.

Tarkoituksena ei tietenkään ole muutos muutoksen vuoksi, mutta ainakin kurssien valinnaisuus kuulostaa hyvältä. Tähänastinen keskustelu ei ole ollut ainoastaan - Iris Karppisen unohtumattomin sanoin - sukupuolilyhdyntää välimerkkien kanssa, vaikka pilkun paikastakin on puhuttu. Helmikuussa järjestetään laitoskokous, jossa kaikilla on mahdollisuus repostella ehdotuksia ja keksiä itse parempia. Sillä välin voi käydä esim. allekirjoittaneen kimppuun. PJ

Syventävien opintojen rakenne muuttuu koulutusohjelmatyöryhmän ehdotuksen mukaan melkoisesti. Syventävät on jaettu neljään tutkimusalueeseen, ja metodiope- tus kytketään näihin alueisiin. Erillisiä metodikursseja ei enää järjestetä.

Tutkimusalueet ovat kukin 7 ov:n laajuisia, ja näistä opiskelija valitsee kaksi aluetta mieltymyksensä mukaan. Alustavan suunnitelman mukaan tutkimusalueet ovat:

- VI Tiedon tallennuksen ja haun tutkimus
- VII Tiedon tarpeiden ja hankinnan tutkimus / kulttuurin vastaanotto
- VIII K&I -palveluinstituution tutkimus
- IX Julkaisutoiminnan ja koelmatutkimus

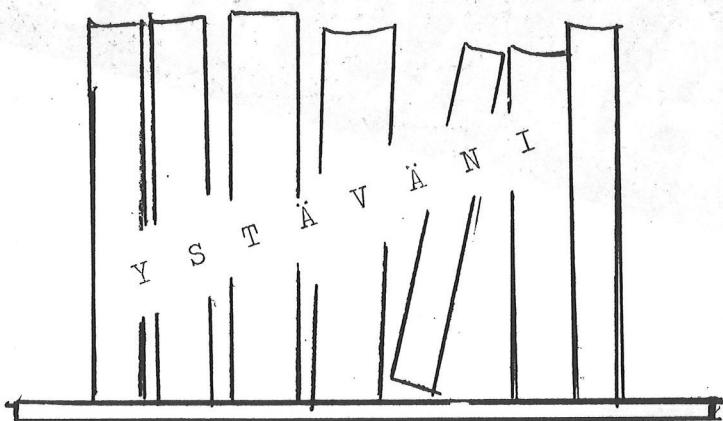
Tutkimusalueisiin sisältyy pääsääntöisesti luentoja, harjoituksia ja kirjajenttejä. Projektiopetusta pyritään järjestämään myös syventäviin opintoihin. Koulutusohjelmatyöryhmä tutkii mahdollisuuksia valinnaisuuden lisäämiseen kirjajentteissä, tällöin opiskelija voisi valita kirjapakettiin jonkin verran tutkielman aihepiiriin liittyvää kirjallisuutta.

Kohta X: "Tutkielmaan johtavat opinnot" sisältävät nykyisen T3:n (Kirjastotiede ja informatiikka tieteenä ja tutkimusalueena) ja tutkimusseminaarin. Seminaarin ov-määrä saatiin korotettua neljään siten että harjoitusaine siirrettiin osaksi tutkielman tekoa.

Helmikuun loppupuolella ja maaliskuun lopussa pidetään laitoskokoukset joissa kaikilla on mahdollisuus vaikuttaa uuden koulutusohjelman sisältöön ja rakentamiseen. Ensimmäisessä laitoskokouksessa keskitytään aineopintoihin ja toisessa syventäviin opintoihin. Tarkemmat laitoskokousten ajat ilmoitetaan myöhemmin. OV

Uskotko, että
UDK:n hallituksella
on tasan 500
opintoviikkoa

Voitko kuvitella, että
UDK:n hallituksella
on 207955 mk
opintolainaa

Tuntuvatko kirjatentit vaikeilta? Jospa lähestymistapasi on väärä, olet jopa laiminlyönyt suhteesi kurssikirjaan. Seuraavassa vinkkiä meille peruskoulun pilaamille hunsvoiteille:

Isän kirjat ovat aina hyvässä järjestyksessä. Hän tietää, missä mikin kirja on, vaikka niitä on hylly täynnä. Isä rakastaa kirjoja. Hän hyväilee niitä, niinkuin ne olisivat eläviä olentoja.

"Heikki", sanoo isä minulle, "pidä aina kirjasi siistinä ja hyvässä kunnossa! Joka turmelee kirjojaan, piirtää niihin tai repii lehtiä ja kansia, se halveksii tietoa. Se raukka ei tiedä, mitä hän tekee. Kirjat ovat meidän ystäviämme, jotka maksavat ystävyuden ystävyydellä. Ne pysyvät kylminä ja luoksepääsemättöminä niille, jotka lähestyvät niitä epäystävällisesti. Mutta jotka rakastavat kirjoja, niille kirjat avaavat sydämensä."

(Lähde: Kotoisia tarinoita, Valistus 1957, RH)

LEHTI SALAATTIA

BOTNIA BEAT

Pohjanmaalta pamahtaa Botnia Beat vapaa-ajamyönteinen toimintalehti. Vaasan läänin kehittyvän musiikin yhdistyksen ja nuorisolautakunnan tabloidi marssittaa esiin maakunnan bändejä, kuuluisuuksia, kirjailijoita. Uusimmassa on uskaltanutta ulkomaille asti - saamme kuulla mitä Viroon kuuluu - miten sillä käy rockn roll.

BB on varsin edustava maakunnallinen nuorisokulttuurilehti, lieneekö muuallamaisia lainkaan. Lievä toimittajakeskeisyys joissakin jutuissa ärsyttää.

Lehteä on saatavana Vaasan läänin nuorisotiloista ja kirjastoista. Pino on nähty myös YO- talolla. Eikä sitten sanaakaan City- kulttuurista.

Picture Show

Menneiden vuosien maineikkaan ETC- lehden konkurssituhkasta nousi valokuvalehti Picture Show- PS.

NR1 valotti Christer Stömhölin uraa vuoden 86 kesällä juuri ennen hänen retrospektiivisen näyttelyn tuloa Suomenlinnaan. Kakkosnumero esitteli ansiokkaasti suomalaista nykyvalokuvausta. Toimituskuntaan kuuluu myös suomalaisia valokuvaaktiiveja. Uusin NR5 esittää Neuvostoliiton uutta valokuvausta ja lähetyssaarnaaja Hannu Haahden Kiina kuvia vuodelta 1914. PS ei selitä kuvia - se näyttää ne hyvin painettuna ja taidokkaasti taitettuna. Elämää suurempia valokuvia - tekstit ruotsiksi ja englanniksi.

SUOMI

Suomi-lehti käsittelee uusimassa numerossaan (7/8-87) raveja, Vox Populi-punkyhdistystä, varjo rakennemuutosseminaaria, totaalikielitäytyjän vaikutelmia kadettikoulusta ja haastattelee kadettioppilasta.

Päätoimittaja, kansanedustaja Pekka Haaviston luotsaama Suomi jatkaa vahvasti omalla linjalla; näitä uusiopaperille painettuja juttuja tuskin muualta luet.

Sisältö on viime vuosina muutunut huomattavasti lukijajaystävällisemmäksi - kaikista korkealentoisin teksti on jäänyt pois. Nyt pysyy lähtemään Suomen maisemaan ilman syvempiä ennakkotietoja.

Tiesitkö muuten, että todellista kapinaa yhteiskuntaa vastaan on kasvissyönti ja absolutismi. Näin sanovat Vox Populin aktiivit anarkistit.

Siis ellei kirjastoosi joutule Suomea niin kahlehditsesi oviin ja vaadi Suomi kirjastoon.

La Strada

ELOKUVA · VIDEO · SOUNDTRACK

Runsaan vuoden ilmestynyt La Strada valottaa elokuvaa Tampereelta. Lehti sijoittuu hyvin mainoksilla täytetyn Kinolehden ja tiukan esseistisen Filmihullun väliin.

Pirkammaan elokuvakeskuksen ja elokuvakulttuuri ry:n julkaisema La Strada väläyttää numerossa 4/87 Afrikan ja Kiinan elokuvaa, Allenin mediahistorian oppituntia Radio Days:iä, De Palman ohjaajakuvaa. Mukana myös paljon pikkuuutisia ja kritiikkejä.

Jim Jarmuchin uutuuutta Down by Law ei Tampereella nähty elokuvateatteri Pirkassa, kuten oli sovittu vaan Finnkinon teatterissa, koska La Strada ei ollut arvostellut sitä asiallisesti, kuten maahantuojan edustaja Aki Kaurismäki totesi. Päätoimittaja Jaana Semerin kirjoitukseen aiheesta kannattaa tutustua ko. lehdessä. Kuvaako tapaus elokuvalehden ja -kritiikin asemaa nyky-Suomessa. -kh

OPINTOTUESTA

Olipa taas varsinainen herätyksen paikka täyttää veroilmoitusta, ja havaita, että opintolainat lähenevät jo 50 000 markkaa - ja opintojen loppua ei vielä näy... Tulevaisuuden visio on lohduton jopa sellaisessa optimitilanteessa, että asuisi jossakin pienessä kunnassa, jossa rahaa ei kulu huvituksiin, ja saisi kunnalta vuokra-asunnon. Yht.kandin paperit omistava saa toki pientä hyvitystä, esim. palkkaluokan lisää, ja parin vuoden jälkeen, kun lainojen takaisinmaksu alkaa, työkokemuksestakin tulee jo ikälisä. Y25 on n. 5100 mk ja ikälisä noin pari sataa, joten parhaimmillaankin ansiot ehkä jäävät n. 5300 mk:aan, ja kun verottaja iskee... Minulta ainakin kuluu nykyäänkin 3000 mk kuukaudessa, ja kun kunnankin vuokra-asunnot ovat kalliimpia kuin opiskelija-asunnot, lainojen korkotuki lakkaa, lyhennykset lankeavat ; summa summarum - helvetti on valmis. Haa veiletteko omasta asunnosta - oletteko muuten aivan varmoja, että olette oikealla alalla, vai onko rikas puoliso katsottuna?

Nämä synkät pohdiskelut saivat minut miettimään opintotukijärjestelmämme mädännäisyyttä. Valtion kassa tuskin sallii lainapainotteisuuden muuttamista noin vain ilmaiseksi rahaksi, mutta eikö olisi helpompaa esim. porrastaa takaisinmaksua sen mukaan mikä ansiotaso on valmistumisen jälkeen? Luulisi olevan itsestään selvää, että 10 000 mk:n palkkaa nauttiva DI pystyy helpommin maksamaan lainansa takaisin kuin puolta pienempää palkkaa nauttiva kirjastonhoitaja. Lainan takaisinmaksuajat Suomessa ovat törkeän lyhyet, ainakin pienituloisten kohdalla niitä tulisi pidentää.

SYL ajaa seuraavia parannuksia opintotukeen :

1. Opintotuen tulisi edistää sosiaalista tasa-arvoisuutta, sitä tulisi suunnata pääasiassa varattomimmille.
2. Opintorahan määrää suhteessa lainaan tulisi nostaa, etenkin perheellisillä opiskelijoilla.
3. Aikuisten (yli 18) opintotuen tulisi olla riippuvainen heidän omista tuloistaan, ei vanhempien.
4. Opintotuen määrä tulisi olla opiskelukulujen keskiarvon tasolla, ja se tulisi sitoa elinkustannusindeksiin.
5. Opintotuen tulisi kattaa ympärivuotinen opiskelu.
6. Sosiaalisia palveluja, kuten ruokailua, tulisi kehittää.
7. Lainan takaisinmaksun tulisi olla joustavampi, siinä tulisi ottaa huomioon todelliset tulot ja omaisuus valmistumisen jälkeen.

Hyviä pyrkimyksiä siis kaikki, aloitetaan vaikka tuosta viimeisestä!

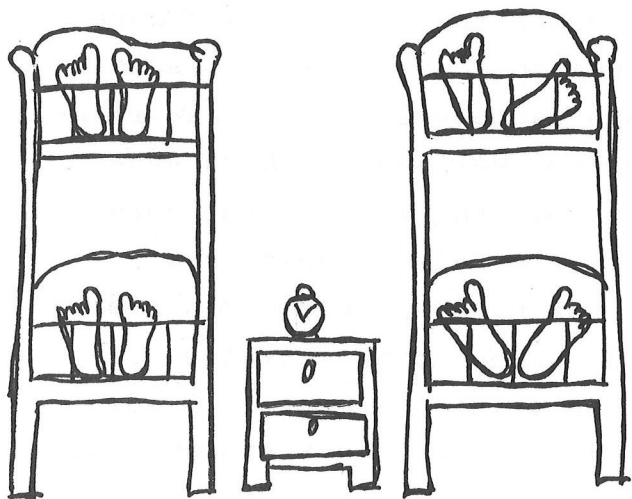
Ylläolevat tiedot ovat SYL:n julkaisusta "Some features of social situation of students in 13 European countries". Lueskelin sitä enemmänkin saadakseni selville, miten opintojen rahoitus on muualla järjestetty.

Sosialistissa maissahan valtio pääsääntöisesti maksaa opintokulut. Bulgaria, Itä-Saksa ja Neu-

vostoliitto ovat niitä maita, joissa opiskelun maksaa valtio kokonaan. Tšekkoslovakiassa 70 % asumis- ja ruokailukustannuksista maksaa valtio, stipendejä ja apurahoja saa sosiaalisista syistä ja opintomenestyksestä, joissakin tapauksissa korotonta lainaa jne. Unkarissa on mahdollista saada valtiolta tukea riippuen opiskelijan ja hänen vanhempiansa tuloista. Tätä sosiaalisista syistä annettavaa tukea saa n. 63 % opiskelijoista. 68 % saa opintomenestykseen sitottua valtion tukea. 13 % opiskelijoista on tehnyt sopimuksen, jossa sitoutuu olemaan tietyn ajan valmistumisensa jälkeen töissä jossakin yhtiössä tai laitoksessa, opintojen lisärahoitusta vastaan. Puolassa jonkin lähteen mukaan 60 %, toisen lähteen mukaan 42 %, saa valtion opintotukea, 16 % työskentelee osa-aikaisesti opiskelijoiden osuuskunnissa.

Tämä kuullostaa ihan hyvältä, mutta asettuu hieman toiseen valoon, kun katsotaan opiskelijoiden sosiaalista asemaa yleensä. Opiskelija-asunnoissa asuu suurin osa opiskelijoista (Unkarin 49 %:sta Itä-Saksan 74 %:iin). Valtaosa lopuista asuu vanhempiensa luona. Toisaalta opiskelija-asunnot ovat varsin vaatimatonta tasoa tšekkiläisen

mittapuun mukaan, esim. Unkarin vanhimmissa opiskelija-asunnoissa asuu jopa 5-6 ihmistä samassa huoneessa. Yleensä luku on 2-3 ihmistä.

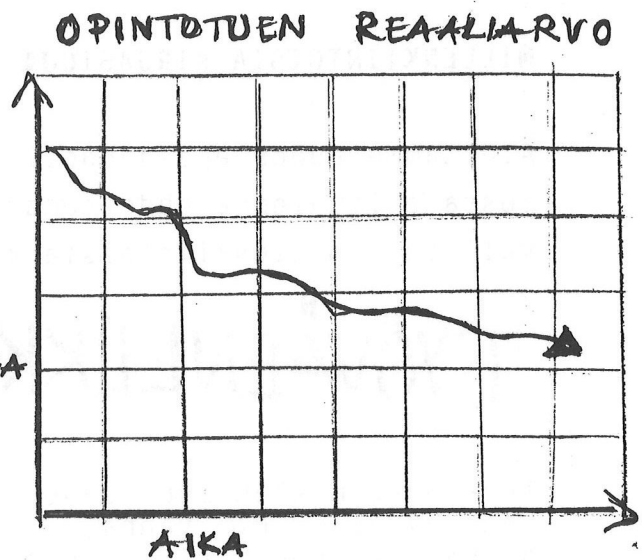
Länsi-Euroopan opintotuesta oli vaikeampi saada käsitystä. Selvimät tapaukset olivat ehkä naapurimme Ruotsi ja Norja. Ruotsissa opintojen rahoitus on vieläkin lainapainotteisempi kuin meillä. Vuonna -86 lainan osuus oli 3514 kruunua / kk, tuen 242 kruunua / kk. Lainan takaisinmaksuaika on kuitenkin pidempi, pisimmillään 25 vuotta, ja korko puolta pienempi. Norjassa, jos oikein ymmärsin, ilmaista rahaa on n. 20 % koko opintotuesta, loppu on lainaa, jonka korko on kovempi kuin Suomessa, eli yli 11%. Takaisinmaksuaikaa on yli 20 vuotta.

Englannin kohdalla väitettiin, että 100 %:a opiskelijoista saa valtion apurahaa, lainoista yms. ei puhuta mitään. Muistelen kyllä kuulleen sikäläisiltä jututtamiltani opiskelijoilta, että tuen suuruus vaihtelee paljon sekä opiskelijan että hänen vanhempiansa varallisuuden mukaan.

Itävallassa valtion apurahaa saa ilmeisesti n. 14 % opiskelijoista, 15 % käy täyspäiväisesti työssä. Belgiassa valtion apua saa 10 %, yliopisto maksaa myös 10 %:n opinnot. Muiden opiskelijoiden rahoituslähteitä ei selitetä, liekö tilanne sama kuin Sveitsissä, missä vanhempien tukea saa 85 %, vaikka samalla valtion ja yksityisten apurahaa saakin 35 % opiskelijoista.

Kaiken kaikkiaan vertailun jälkeen alkoi suomalaistenkin opiskelijoiden asemasta löytyä valopuolia. Esim. asuminen opiskelija-asunnoissa on kohtuullisen korkeatasoista. Kaikista vertailumaista meillä pienin osa opiskelijoista joutuu asumaan vanhempiensa luona. Esimerkiksi Belgiassa, Puolassa ja Sveitsissä yli puolet opiskelijoista asuu vanhempiensa luona, Sveitsissä peräti 60 %. Toinen valopuoli on se, että opintotukea ei ole mitenkään sidottu opiskelumenes-tykseen, ja melko vähän myös vanhempien varallisuuteen.

Parantamisen varaa tietysti on - kuulin juuri iltauutisista, että pankit aikovat nostaa opintolainan korkoa $3/4$ %:a, ja SYL:n mukaan se käytännössä mitättöi opintorahan nousun. ETTÄ SIITÄ VAAN BARRIKAADEILLE! Ja kokonaan toinen juttu on tietys- RAHA ti se, että jos palkkakin olisi parempi, mikäs olisi velkoja maksellessa... ER

UDK 20 UDK 20 UDK 20 UDK 20 UDK 20 UDK 20 UDK 20 UDK 20 UDK 20 UDK 20 UDK 20 UDK 20 UDK 20

UDK 1968-88

Kirjastotutkiminnon opiskelijain yleiskokous päätti 2.10.68 luudeekoon perustamisesta.

20-vuotisen taipaleen aikana on tapahtunut yhtä ja toista. Kaikki entiset ja nykyiset UDK:laiset kirjoitelkaapa aiheesta UDK.

Lähetäkää kirjoituksenne UDK:lle syyskuun loppuun mennessä:

UDK ry/Kirjastotieteen
ja Informatiikan laitos
Yliopistonkatu 38
33100 TAMPERE

MIELENKIINTOISIA KIRJASTOJA 1

Aloitamme uuden epäsäännöllisesti ilmestyvän juttusarjan, jossa esittelemme ehdottoman subjektiivisin kriteerein valittuja mielenkiintoisia kirjastoja. Ensimmäisenä

TYÖVÄENLIIKKEEN KIRJASTO

Tuoksuuko mikään muu esine yhtä hyvälle kuin vanha, nahkaselkäinen kirja, jonka lehdet historia on kellastanut? Ainakaan mikään muu esine ei yhtä kiehtovalla tavalla avaa näköaloja menneisyyteen, sekä fyysisenä esineenä että sisältönä: ajankuvana ja viestinä.

Työväenliikkeen kirjaston suljettu kirjavarasto Helsingin Hakaniemessä, Helsingin työväentalon pohjakeroksessa, saa kirjafriikin sormet syyhyämään: kirjojen nahkaisia selkiä tekisi mieli hyväillä, haurastuneita lehtiä selailla. Hyllyjen välissä tekisi mieli kierrellä rauhassa ja kohdata yllättäen aarteita. Mutta ehdimme kirjastonhoitaja Leena Saarisen kanssa vain hätäisesti silmätä hyllyjä, niin että saan edes summittaisen kuvan kokoelmien laajuudesta. Sitten kolistelemme jo ylöspäin vanhalla hassulla kirjahisillä, johon tuskin mahdumme. Käymme kirjastohuoneessa, jossa sijaitsevat lainauspiste, lukupaikat ja avohyllyissä pieni osa kirjaston kirjoista ja lehdistä, ja jälleen kolistelemme ylöspäin, henkilökunnan työhuoneeseen, ja Leena Saarinen kertoo innostuneesti kirjaston taustasta ja historiasta.

Työväenliikkeen kirjasto avattiin 5.3.1987. Tällöin avautui yleisölle yhtenäisenä 140 000 niteen kokoelma, jonka muodostavat aikaisemmin erilliset Työväen Arkiston ja Kansan Arkiston kirjakokoelmat. Kirjat ovat alunperin lähtöisin eri työväenyhdistysten kirjastoista.

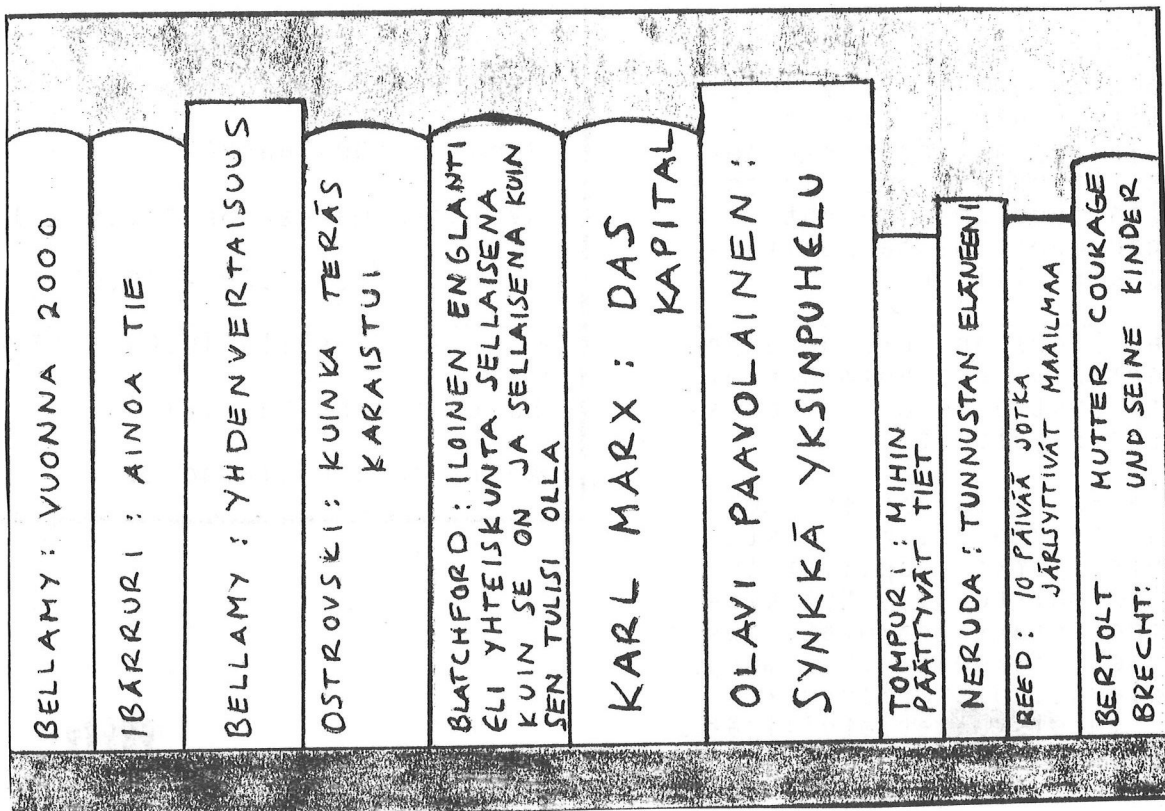
Työväenliike oli alkuaan hyvin vahva kulttuuriliike. Työväenyhdistysten säännöissä mainittiin usein myös kirjastojen ylläpito. Kirjastojen kokoelmissa oli yleistajuista yhteiskunnallisia asioita ja myös käytännönläheisiä aiheita käsittelevää kirjallisuutta; tietysti myös agitaatiokäyttöön tarkoitettuja propagandakirjasia. Kokoelmien aihepiiri oli laaja: ateismi, naisliike, antimilitarismi, raittiusliike, teosofia. Myös tulevaisuuden visiot ja utopiat kiinnostivat. Kirjojen kautta ihmisille avautui koko maailma.

Työväenyhdistyksillä oli melkein järjestään omat näytelmäseuransa, jotka olivat keränneet käyttöönsä laajoja, jopa usean sadan näytelmäkirjaseen kokoelmia.

Näitä näytelmäkirjasia on nyt hyllymetreittäin Työväenliikkeen kirjaston kokoelmissa. Myös romaanien kokoelma on laaja; keskeisellä sijalla ovat realismin klassikot sekä yhteiskuntakriittinen ja sosialistinen kaunokirjallisuus. Himangan työväenyhdistyksen kirjaston johtosäännössä luokeekin: "Tietopuolista ja romaanillista kirjallisuutta."

Suunnitelmat Työväenliikkeen kirjaston perustamiseksi lähtivät liikkeelle työväenperinnetyön piiristä. Kirjastoa pitää yllä vuonna 1983 perustettu Työväenperinne-Arbetartradition ry. Yhdistyksen tarkoituksena on työväen ja työväenliikkeen perinteen vaaliminen. Perinettä välittävä kirjasto on avattu ja museohanke on viireillä.

Työväenliikkeen kirjaston materiaalista valtaosa ajoittuu 1890- ja 1940-lukujen välille, mutta kokoelmista löytyy myös vanhempaa ja uudempaa keskeistä työväenliikettä ja työväenkulttuuria koskevaa aineistoa. Joukossa on paljon harvinaista ja arvokasta materiaalia: esimerkiksi saksalainen sosialistinen ja yhteiskuntateoreettinen kirjallisuus; valtaosa vanhemmasta työväenliikkeen kirjallisuudesta tuhoutui sodan aikana muualta Euroopasta. 2500 nimekkeen slaavilaisen kokoelman arvokkaimman osan muodostaa venäläinen vuosien 1917-18 kirjallisuus, jonka joukossa on runsaasti Suomessa tehtyjä pienpainatteita. Kiinnostava on myös esimerkiksi 1000 nimekkeen amerikansuomalaisen työväenkirjallisuuden

kokoelma. Aikakausjulkaisuja kirjastossa on n. 4000 nimekettä.

Kirjaston henkilökunta on toistaiseksi joutunut keskittymään Työväen Arkiston ja Kansan Arkiston valtaviiden kokoelmien järjestämiseen ja käyttöönsaattamiseen. Arkistoissa asiakkaat saivat itse penkoa kirjaryötkiöitä ja aineiston löytäminen oli sattumankauppaa. Suurin osa aineistosta on nyt järjestetty karkeaan hyllyluokitukseen, mutta vasta noin puolet kaikesta on luetteloitu. Kirjastohuoneessa on asiakkaitten käytettävissä systemaattinen kortisto, muttei aakkosellista. Kirjastossa on juuri alettu kehittää automaattista tiedonhakusysteemiä, joka onkin välttämätön, jotta materiaalin runsauteen hukkuva tieto löytyy.

Kirjaston tärkeimpänä tehtävänä on vanhan materiaalin aktivoiminen käyttöön. Uusia kirjoja hankitaan jonkin verran. Työväen ja työväenliikkeen historian erikoiskirjastona kirjaston hankintakohteena ovat erityisesti poliittinen historia, talous- ja sosiaalhistoria sekä kulttuurihistoria ja toisaalta työelämää ja yhteiskunnan muuttumista käsittelevä kirjallisuus.

Leena Saarisen mukaan vanhan materiaalin aktivoiminen ei riitä, mutta se on hoidettava ensisijaisesti.

Kirjaston löysivät ensimmäiseksi työväenliikkeen veteraanit, jotka saapuivat lukemaan muistelmia. Nyt kirjaston asiakkaina ovat myös työväenliikkeessä itse mukana olevat, historiantutkijat, yhteiskuntatieteilijät ja opiskelijat.

Pois lähtiessäni mietin, mikä on kirjaston rooli sitten, kun työväenliikkeen veteraanit eivät päivästä päivään saavu hartaina lukemaan teoksia, jotka kertovat heidän elämänsä merkityksellisimmistä ajasta. Mutta kunhan kirjasto saa luotua tiedonhakujärjestelmänsä ja pääsee hankimaan enemmän uutta materiaalia selviytyttyään vanhan järjestämisestä, sen rooli voi muuttua erittäinkin tärkeäksi. Onhan tällä hetkellä olennaisena suuntauksena työajan lyheneminen ja yleensä työn aseman muuttuminen yhteiskunnassa, ja juuri tähän liittyviin kysymyksiin kirjasto voi koelmillaan tulevaisuudessa vastata. Leena Saarista kiehtoo myös erityisesti ajatus kirjastosta vastakulttuurina.

LR

TYÖVÄENLIIKKEEN KIRJASTO

Osoite: Paasivuorenk. 5 B
(Helsingin Hakaniemessä)

Puhelin: 90-766429

Avoinna: ma-ke, pe 11.00 - 17.00
to 11.00 - 19.00

kesällä 10.00 - 16.00

Käyttöoikeus kaikilla.

Koti- ja kaukolainoja.

KAIKKI MITÄ OLET AINA HALUNNUT TIETÄÄ OPINTONEUVONNASTA

UDK ry. järjestää opintoneuvontaa kaksi kertaa viikossa tunnin ajan kerrallaan. Keväällä 1988 ajat ovat tiistaisin ja keskiviikkoisin klo 11 -12.

Opintoneuvonnasta voi ostaa UDK:n tieteellisen julkaisusarjan ja Asiasanan numeroita. UDK:n jäsenille julkaisusarja on erittäin edullinen ja monet julkaisusarjan osat ovat tenttikirjoja. Kannattaa kartuttaa omaa kirjastoaan UDK:n julkaisuilla.

Opintoneuvonta lainaa prujuja eli vieraskielisten tenttikirjojen suomennoksia.

Prujuja opiskelijat lainaavatkin ahkerasti, toivottavasti lukevat myös alkuperäiset kirjat. Prujut ovat opiskelijoiden kääntämiä.

Opintoneuvonta ottaa edelleen mielellään vastaan uusia prujuja, jos joku innostuu niitä tekemään. Prujut lainataan kahdeksi viikoksi kerrallaan, ja lainamaksua nyhdetään 2 mk/laina.

UDK:lla on pieni kirjasto, johon sopii tulla tutustumaan. Kirjastoa ei ole kartutettu aktiivisesti viime aikoina, koska kirjat ovat kalliita, ja lainamaksuja kirjoista ei ole juuri kertynyt. Kirjastossa on kui-

tenkin tarjolla esim. laitoksen julkaisusarjaa, ja viime aikoina kirjastopalvelu on lähettänyt UDK:lle näytteet julkaisemistaan kirjoista. Kirjoja lainataan samoilla periaatteilla kuin prujuja.

Tenttikysymyskansioiden selattavissa myös neuvonta-ajan ulkopuolella. Niitä säilytetään UDK:n lukitsemattomassa kaapissa. Vanhojen vaatimusten aikaiset kysymykset ovat sinisessä ja uusien punaisessa kansiossa. Kansioiden sisältöä voi jokainen kartuttaa jättämällä tentissä käytyään kysymykset joko opintoneuvojille tai UDK:n ilmoitustaululla olevaan tenttikysymyskuoreen.

Opintoneuvonnassa on myös harjoittelukansio, joka sisältää tiedot harjoittelukirjastoiksi hyväksytyistä yleisistä kirjastoista. Tieteellisten harjoittelukirjastojen luettelo ja hakukaavakkeet ovatkin nykyisin nähtävissä laitoksen ilmoitustaululla.

Opintoneuvojat pyrkivät nimensä mukaan auttamaan opiskeluun liittyvissä asioissa. Ainakin he neuvovat kysyjää eteenpäin, jos eivät itse tiedä vastauksia.

OPINTOMEUVONMAZAT
KAIKI MITÄ OLET AINA HALUNNUT TIEÄÄ

Merkkipäiviä

UDK ry 20-vuotta